

Yleistä	Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016, hankintalaki) tarkoitettuun päätökseen tai hankintayksikön muuhun hankintamenettelyssä tekemään ratkaisuun, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan, voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä hankintaoikaisua tai tekemällä valitus markkinaoikeudelle taikka molemmat.
Muutoksenhaun rajoitukset	Hankintalain 146.2 §:n mukaan markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön päätöstä tai ratkaisua, joka koskee: 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin, 3) sitä, että kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Hankintalain 146.3 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos: 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.
Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukiello	Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

I HANKINTAOIKAISU

Oikaisuvaatimus-oikeus	Hankintalain 132 §:n mukaista hankintaoikaisua voi vaatia tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).
Oikaisuvaatimusviranomainen	Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta Käyntiosoite: Puolalankatu 5, 2. kerros Postiosoite: PL 355, 20101 Turku Sähköpostiosoite: joukkoliikenne@turku.fi Puhelinnumero: 02 330 000 Faksinumero: 02 230 5050 Kirjaamon aukioloaika: ma – pe klo 9.00 – 15.00

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen	Asianosaisen on esitettävä hankintaoikaisua koskeva vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seuraavasti: - Käytettäessä sähköistä yhteystietoa ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikennesyhteysrikkyyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. - Päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje voidaan antaa tiedoksi myös postitse kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.
Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö	Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sen voi toimittaa myös sähköisesti. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava: - päätös, tai muu ratkaisu, johon haetaan oikaisua - miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi

	- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, sähköposti, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot. Tiedoksiannot tehdään ensisijaisesti sähköpostin välityksellä.
--	---

II VALITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusoikeus	Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.
Valitusviranomainen	Valitus tehdään markkinaoikeudelle. Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi Faksinumero: 029 564 3314 Puhelinnumero: 029 56 43300 Kirjaamon aukioloaika: päivittäin klo 8.00 – 16.
	Valitus on tehtävä kirjallisesti <u>14 päivän</u> kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitus on tehtävä <u>30 päivän</u> kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Valitus on tehtävä <u>kuuden kuukauden kuluessa</u> hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. <u>Sähköistä tiedoksiantoa</u> käytettäessä ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon päivänä, jona asiaa koskeva sähköinen asiakirja on viestin vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että sähköistä viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Jos tiedoksianto toimitetaan <u>postitse kirjeellä</u> vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on hankintalain nojalla oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.
Valituksen muoto ja sisältö	Valitus on tehtävä kirjallisesti. Sen voi toimittaa myös sähköisesti. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava: - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan hankintayksikön ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää. Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot. Jos päätös valitukseen voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, tulee ilmoittaa myös sähköpostiosoite.

	<p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.</p> <p>Valitukseen on liitettävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle <p>Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.</p>
Oikeudenkäyntimaksu	<p>Markkinaoikeudessa asian käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 2.000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään miljoona euroa, käsittelymaksu on 4.000 euroa. Jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6.000 euroa. Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.</p> <p>Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p>
Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle	<p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava kohdassa I mainitulle oikaisuvaatimusviranomaiselle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen.</p>

TIEDOKSIANTO

Tiedoksianto asianosaiselle	Asianosainen
	Annettu tiedoksi käyttäen ehdokkaan/tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa (hankintalain 127.1 §), pvm:
	Annettu tiedoksi postitse kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään (hankintalain 127.2 §), pvm.:
	Muulla tavoin, miten?